Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maass), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 87. Brașovŭ, Mercurĭ, 19 Aprilie (1 Maiu) 1889.

Brașovŭ, 18 Aprilie v.

Diarele austriace ne-au adusŭ în dilele acestea scirea, că ministerulŭ comunŭ de resboiu va cere delegațiunilorŭ credite fórte marĭ pentru armată și marină.

Negreșitŭ că acéstă scire nu póte fi îmbucurătóre, întru câtŭ continue cererĭ de credite și sporirĭ ale bugetului au ajunsŭ de câțĭva anĭ încóce a fi o povară ce abia o mai póte purta massa cea mare a contribuabililorŭ.

In toțĭ anii, de câte orĭ s'au cerutŭ nouĕ sume marĭ de banĭ pentru înarmărĭ și fortificărĭ, de atâtea orĭ s'a motivatŭ necesitatea d'a se aduce nouĕ jertfe bănescĭ cu aceea, că e vorba de a se susține pacea orĭ de a se asigura monarchia în contra atacurilorŭ din afară.

Nu mai încape îndoială, că și de astădată aceleșĭ motive se vor aduce în sprijinulŭ cererei nouĕlorŭ credite estraordinare și a sporirei bugetului ordinarŭ; se va arăta, că Rusia continuă neîntreruptŭ cu organisarea armatei sale care sémĕnă mai multŭ a mobilisare, fiindcă organisarea constă în sporirea armatei mai cu sémă a celei dela granița austro-germană prin îndoirea și împătrirea numĕrului trupelorŭ și prin aducerea pe nesimțite a nouĕ trupe din interiorulŭ Rusiei și chiar din Rusia asiatică.

Sporirea bugetului ministerului de rĕsboiu și cererea de nouĕ credite estraordinare pentru armată mai suntŭ și resultatulŭ esecutării nouei legĭ militare, după care efectivulŭ de pace alŭ armatei se măresce în modŭ considerabilŭ.

Vorba e, că aceste continue împovărărĭ ale bugetelorŭ trebue sĕ aibă o margine, care sĕ nu trécă peste puterea de a contribui a poporațiunei.

A cere mereu contribuabililorŭ sĕ dea și a nu se'ngriji guvernele sĕ-le facă cu putință a avé și de unde sĕ ia, ca sĕ pótă duce sarcinile ce li-se impunŭ, e o politică nenorocită, care, precum dice și „Politik", nu va cruța statulŭ de-o catastrofă, orĭ-câtŭ de bună armată ar avé; căcĭ unde nu suntŭ finanțele în ordine, unde suntŭ sleite puterile de contribuire ale poporațiunei, unde datoriile statului sporescŭ și interesele ce se plătescŭ la ele crescŭ, acolo atérnă sabia lui Damocle.

Dér pe când în Austria guvernulŭ totŭ se mai gândesce și la bietulŭ toporŭ de óse, la massa poporațiunei contribuabile, — la noi mergŭ lucrurile strună înainte așa cum le a pornitŭ stăpânirea ungurescă de anĭ doue-decĭ.

Nu vedĭ făcêndŭ altceva guvernulŭ decâtŭ politică esclusivă de rassă, și n'audĭ cerêndŭ altceva șoviniștii decâtŭ sĕ se prigonéscă cei de limbă nemaghiară. Când „Pester Lloyd" scrie câte unŭ articulŭ — dér numai la dile marĭ, pe la Pascĭ bună-óră — că, décă Ungurii voescŭ sĕ aibă comunitate cu Europa, trebue sĕ înceteze a alerga după vêntŭ, căutândŭ sĕ construiască unŭ „globŭ maghiarŭ" acesta o face de ochii Germaniei, pentru că în acelașŭ timpŭ „Nemzet" trîmbiță mereu despre problema „națională" a Ungariei, ér „Kolozsvar" viséză că Ungaria e pe drumŭ a deveni unŭ statŭ naționalŭ maghiarŭ.

Cu astfelŭ de insanitățĭ se ocupă foile unguresci și cei dela guvern, ér nu de îmbunătățirea stării materiale a poporațiunei, care dă în brâncĭ sub greutatea sarcinelorŭ și ia pe fiecare anŭ cu decile de mii lumea'n capŭ, ne mai putêndŭ suporta miseria și ticăloșia de acasă.

Și în asemenea împrejurărĭ, ca și d-lŭ Tisza și toțĭ șoviniștii, așa și miniștri de finance și de justiție mai credŭ încă că se se vorŭ puté îndrepta lucrurile, décă cei dela putere vorŭ nisui sĕ fiă administrate tóte de statŭ, sĕ fiă „unitate de dreptŭ" și „cultură cu caracterŭ naționalŭ și unitarŭ", delăturându-se tóte deosebirile de rassă și fiindŭ pĕtrunșĭ toțĭ de „sentimentulŭ de contopire!"

Așadér de contopire le e mai tare celorŭ dela putere, ér nu de îmbunătățirĭ reale și nu de multămirea poporațiunei în tóte privințele!

E cu neputință sĕ te mai aștepțĭ la vre-o îndreptare sub unŭ guvernŭ, care e condusŭ de astfelŭ de idei scrintite și șuchiate, și témă ne e că miseria va merge crescêndŭ, și Dumnedeu scie ce urmărĭ va mai avé acéstă stare de lucrurĭ, pentru care asupra regimului va cădé grea rĕspundere.

DIN AFARĂ.

Stările în Serbia și Austro-Ungaria.

De când cu abdicarea regelui Milanŭ foile din Viena și Pesta privescŭ cu neîncredere la cele ce se petrecŭ în Belgradŭ. Unele au susținutŭ în unire cu foile englese, că stările din Serbia ar fi devenitŭ de atuncĭ încóce totŭ mai încurcate, ba aprópe anarchice. Ministrulŭ-președinte sêrbescŭ Gruicĭ, într'o convorbire cu corespondentulŭ unui diarŭ străinŭ, și-a esprimatŭ părerea de rĕu, că se lățescŭ asemenĭ faime. Serbia, dise elŭ, nu numai că nu se află în o stare anarchică, dér se bucură adĭ de raporturile interne cele mai mulțămitóre și regulate și creditulŭ sĕu atâtŭ celŭ naționalŭ câtŭ și celŭ comercialŭ cresce pe di ce merge.

Gruicĭ a mai protestatŭ și în contra faimei, după care guvernulŭ sêrbescŭ ar avé de gândŭ se impedece reîntórcerea regelui Milanŭ în Belgradŭ, favorisândŭ numai re'ntórcerea reginei Natalia și a Metropolitului Mihailŭ. Regele Milanŭ, dise Gruicĭ, se va reîntórce în Belgradŭ după terminarea călĕtoriei sale orientale și va petrece aicĭ o lună. După aceea va acompania pe regele Alexandru în călĕtoria sa la esposiția din Parisŭ. Regina Natalia, se'nțelege nu va veni la Belgradŭ în timpulŭ câtŭ va petrece Milanŭ acolo.

Unele foi austro-ungare au susținut că întórcerea reginei Natalia în Belgrad este a se privi ca o demonstrațiune în contra monarchiei nóstre. Din causa acésta foile rusescĭ suntŭ fórte mâniόse și impută pressei austro-ungare „lipsă de tactŭ", ér pe diplomația vienesă o acusă, că voiesce sĕ se amestece în modŭ cinicŭ în afacerile statelorŭ independente balcanice.

In fața acestorŭ atacurĭ oficioșii din Viena și Pesta declară acum, că monarchia nóstră va privi cu tótă liniștea reîntórcerea metropolitului Mihailŭ și a reginei Natalia în Serbia adaugêndŭ, că diplomația austro-ungarŭ nu póte lua rĕspunderea pentru fiecare articulŭ de diarŭ.

Cu tóte aceste declarărĭ este invederată încordarea ce au produs'o afacerile sêrbescĭ între Viena și Petersburgŭ.

Italia și Francia.

Se desminte faima, că guvernulŭ francesŭ ar fi declaratŭ, că e gata a intra în discusiunea restabilirei puterii lumescĭ a Papei. Francesii nu se gândescŭ acum a provoca conflicte cu Italia. Câtŭ pentru Italienĭ numĕrulŭ acelora dintre ei, carĭ vorŭ amiciția cu Francia, cresce mereu. Unŭ comitetŭ din Milano pregătesce o participare demonstrativă a Italienilorŭ la esposiția din Parisŭ, cu scopŭ, se dice, de a demonstra în contra călĕtoriei regelui Umberto la Berlinŭ.

Vocĭ asupra programei lui Szilagyi.

Vorbindŭ despre programa noului ministru de justiță Szilagyi și despre reformele ce le plănuesce, *„Kronstädter Zeitung"* din locŭ scrie între altele:

„Putemŭ óre sĕ ne îndoimŭ, că ministrulŭ Szilagyi sub „cultură națională și unitară", sub acelŭ „sĕmțĕmêntŭ de contopire" înțelege totŭ ideia, care se întrupéză în stégul alb al Kulturegyletului dela Clușiu, putemŭ óre sĕ ne îndoimŭ da acésta, décă trebue sĕ vedemŭ, că noulŭ ministru de justiță îșĭ închipuesce egalitatea de dreptŭ ca o unitate de dreptŭ, care sĕ fiă mai pre susŭ de orĭ-ce deosebire și sĕ nu recunóscă nicĭ deosebirile naturale, cum suntŭ cele de naționalitate, ci din contră sĕ fiă unŭ mijlocŭ spre a sĕvârși óre care contopire, sĕu cu alte cuvinte unitatea de dreptŭ sĕ fiă unŭ mijlocŭ de maghiarisare.

Limbagiulŭ e destulŭ de clarŭ; Dumnedeu scie ce ne va mai aduce, décă se va traduce în fapte și câtŭ de multŭ va contribui a scurta și mai multŭ puținele drepturĭ ce s'au fostŭ garantatŭ naționalitățilorŭ....

Fața cu aceste nisuințe de „reformă" ale ministrului de justiță, la carĭ se alătură pe deplinŭ întréga pressa maghiară, cea guvernamentală ca și cea opozițională, noi, poporulŭ săsescŭ, vomŭ trebui sĕ ne folosimŭ cu îndoită precauțiune de tóte mijlócele iertate prin lege, spre a întêmpine cu tăriă lupta ce se pórtă în contra individualității nóstre culturale prin nisuințele de a crea unŭ „caracterŭ naționalŭ și unitarŭ alŭ culturii."

Acelei „unitățĭ de dreptŭ", care ar fi de natură de a pune nouĕ piedecĭ esercitării problemelorŭ nóstre de viĕță spirituale, vomŭ contrapune unitatea de sentimente, de voință, și de acțiune în șirurile nóstre, acea unitate, care singură ne face capabilĭ de a resista și ne feresce de a fi măturațĭ de mătura șovinismului intolerantŭ și necruțătorŭ."

SCIRILE DILEI.

O broșură interesantă. „Telegr. românŭ" scrie: „Tiz milió oláh, magyar nemzetünknek toszomszédja ezer estendŏ óta". (Dece milióne de Românĭ, vecinii națiunei nóstre maghiare de o miiă de anĭ). Sub acéstă titlu a apărutŭ în Budapesta o broșură de Ieremias Torma, în care se schițéză materialulŭ și ideile conducĕtóre, ce voesce a-le desvolta într'unŭ romanŭ, ce are sĕ apară sub titlulŭ „Zeina", deița Râmlenilorŭ. Scopulŭ acestui romanŭ, dice autorulŭ, e a face cunoscută națiunea română într'unŭ modŭ atâtŭ de intensivŭ, cum nu o a făcutŭ până acum nime. Autorulŭ indigită încă în acéstă broșură sprijinulŭ reciprocŭ, la carĭ suntŭ avisațĭ Maghiarii cu Românii ca popóre conlocuitóre, dér mai alesŭ ca popóre vecine, și condamnă curentulŭ, prin care se stérnesce ură între aceste națiunĭ, precum și fe filologii și istoriografi, carĭ se încercă a ne deuega originea latină și o va face acésta într'unŭ limbagiu fórte acutŭ unguresců, demonstrândŭ prin forme gramaticale și prin formațiunea cuvintelorŭ nóstre, că limba română stă mai aprópe de limba clasică latină decâtŭ orĭ care dintre celelalte limbĭ romanice. După unele citate judecândŭ, se vede a fi autorulŭ din comitatulŭ Bihariei, și elŭ are și óre-carĭ cunoscințe din literatura și scrierile nóstre istorice, dér nu le cunósce destulŭ de temeinicŭ. Se vede înse, că scopulŭ ce-lŭ urmăresce autorulŭ e, a face afrontŭ mai alesŭ șovinismului neofițilorŭ ungurĭ.

***

Nuca 'n părete. Comitatulu Ciongradŭ s'a făcutŭ membru alŭ Kulturegyletului Ardeleanŭ cu 2000 fl. Ungurii emigréză în America și în alte părțĭ de miseriă, ér șoviniștii îșĭ batŭ jocŭ de banii contribuabililorŭ. Și fiindcă vorbimu de Kulturegyletŭ, amintimŭ, că de rendulŭ acesta adunarea lui generală se va ține în Gherla. Fi-vorŭ atâtŭ de harnicĭ Românii, ca sĕ nu o invrednicéscă nicĭ măcarŭ cu o aruncătură de ochĭ? Credemŭ că da.

***

Mediciniștii și noua lege militară. Ministrulŭ de honvedĭ a permisŭ mediciniștilorŭ sĕ'șĭ încépă serviciulŭ militarŭ la 15 Aprilie. Deja 'șĭ-au începutŭ serviciulŭ 77 de mediciniștĭ din Pesta.

***

Comóra din Șimleulŭ Silvaniei. In acelașŭ locŭ, unde în anulŭ 1796 a găsitŭ unŭ Românŭ vestita comóră, ce se află acum în cabinetulŭ imperialŭ de antichitățĭ din Viena, a găsitŭ Ioanŭ Olteanŭ, Lunĭ a doua di de Pascĭ, o altă comóră. Directorulŭ museului naționalŭ ungurescŭ Franz Pulszky a sositŭ în Șimleulŭ Silvaniei și a esaminatŭ comóra. Greutatea aurului obiectelorŭ găsite e de vr'o 5 chilograme și, după estimarea obicinuită în cormerțulŭ cu antichitățĭ, prețuesce întréga comóră vr'o 10,000 fl. Suntŭ cu totulŭ 29 obiecte de aurŭ cu petri scumpe. Lucrarea aurăriei e artă gotică dela sfĕrșitulŭ seculului IV orĭ dela începutulŭ seculului V. Intre altele e o fórte frumósă broșe de sardonyx, care are în diametru 7 centimetri, o brățetă de aurŭ ș. a. După părerea lui Pulszky, comóra a fostŭ a unui principe goticŭ. După cum spunŭ foile unguresci, comóra va fi dusă la Pesta, ca sĕ se arate guvernului; o bu-

cată s'a perdutŭ. Loculŭ unde s'a găsitŭ e pusŭ sub severă supraveghiare, ca sĕ nu se facă nouĕ săpăturĭ. Ministrulŭ de finanțe a ḑisŭ, că comóra o va cumpăra guvernulŭ pentru museu.

***

Emigrare. Precum se vede, miseria a ajunsŭ la culme și în Pașalîculŭ lui Banfi, căcĭ ce altceva însemneză a merge în Sâmbăta mare cu desagii în spate pe drumulŭ către Moldova? Erau nisce nenorocițĭ bărbațĭ și femei din ținutulŭ Bistriței, carĭ au fostŭ silițĭ, ca drumarĭ, a primi în Ghimeșŭ Sfintele Pascĭ.

***

Demonstranțĭ eliminațĭ. Mai mulțĭ ascultătorĭ dela institutulŭ de agricultură din Clușiu au fostŭ eliminațĭ, din causă, că au luatŭ parte la scandalósele demonstrațiunĭ de strade.

***

Sicriu din timpulŭ Romanilorŭ. Aprópe de Buda-vechiă (Aquincum) s'a aflatŭ cu ocasiunea unorŭ săpăturĭ unŭ minunatŭ sicriu de piétră, care este de mare prețŭ mai alesŭ pentru arta cu care este lucratŭ. Sicriulŭ s'a aflatŭ cu ocasiunea lucrărei la unŭ apaductŭ într'o afundime ca de 2 metri; elŭ este de $3^1/_2$ metri lungŭ și $1^1/_2$ metru înaltŭ; pe coperișŭ, care este în formă de arcŭ, se află sculptată în drépta vênătórea Dianei, ér în stânga Olympus cu ḑeii. Intr'o altă parte a sicriului se póte ceti destulŭ de clarŭ inscripțiunea: „Augustus Imperator I", ér pe altă parte, unde probabilŭ se aflau scrise numele rĕposațilorŭ, inscripțiunea nu se mai póte ceti. Sicriulŭ datéză din anulŭ 63 înainte de Christosŭ și este încă pe deplinŭ întregŭ, abia la marginĭ fiindŭ puținŭ cam rosŭ. In interiorulŭ sicriului s'au aflatŭ douĕ cranii prefăcute în cenușă. Din partea museului naționalŭ din Budapesta s'a trimisŭ o comisiune, care sĕ cerceteze sicriulŭ.

***

Urmările jocului de cărțĭ. Marțĭ a treia ḑi de Pascĭ, infanteriștii Ioanŭ Santa și Wagner jucară cărțĭ în casarma de infanteriă din Clușiu și câștigă Santa câțĭ-va crucerĭ. După ce s'a sunatŭ retragerea trebuiră sĕ întrerupă joculŭ ca sĕ se culce. Abia s'aședară în patŭ, și Wagner, nĕcăjitŭ că a pierdutŭ câțĭva crucerĭ, începŭ sĕ se certe cu Santa, apoi luă unŭ baionetŭ dela părete șĭ'lŭ repeḑi în Santa, căruia ĭi pĕtrunse în gâtŭ șĭ'i tăia o arteră. Santa murì în scurtŭ timpŭ din causa scurgerii de sânge. Wagner e în arestŭ șĭ'șĭ aștéptă pedepsa.

***

Băile Covasna. Pentru înfrumsețarea și ridicarea acestei localitățĭ de băi sărate e pe drumŭ d'a se forma o societate pe acții. Se vorŭ emite 2000 de acțiunĭ de câte 10 fl. S'au și pusŭ în circulațiune cólele de subscriere, care e deschisă până la 15 Maiu n. La subscriere se plătesce $10^0/_0$ de acțiă, adecă 1 fl. și $5^0/_0$ (50 cr.). Apelulŭ e subscrisŭ de 16 proprietarĭ de pămêntŭ, comercianțĭ ș. a. din Covasna și din împrejurime, resp. de consorțiulŭ proprietarilorŭ băilorŭ.

***

Incuragiarea industriei naționale. Consiliulŭ de miniștri românĭ, într'una din ședințele sale, a decisŭ ca sĕ fie scutită de vamă pe timpŭ de unŭ anŭ, dela 1 Iunie 1889, cânepa importată pentru trebuințele fabricilorŭ de frânghii, întru câtŭ aceste fabricĭ vorŭ întruni condițiunile cerute de legea pentru venirea în ajutorulŭ industriei naționale.

***

Landwehrulŭ austriacŭ. Până aci era prevĕḑutŭ a se forma landwehrulŭ austriacŭ în regimente numai în casŭ de rĕsboiu. Precum cetimŭ în „Landwehr-Verordn.-Blatt", landwehrulŭ s'a formatŭ acum de faptŭ în regimente și suntŭ publicate deja numirile comandanțilorŭ de regimentŭ, carĭ suntŭ luațĭ parte din armata comună, parte suntŭ oficerĭ de statŭ majorŭ din landwehrŭ (colonelĭ și loc.-colonelĭ).

***

Focŭ. In Cața au suferitŭ trei economĭ, în urma unui focŭ, o pagubă cam de 800 fl. Au arsŭ și doi boi și trei capre. In Holțmanŭ au păgubitŭ mai mulțĭ economĭ, toțĭ prin focŭ, 161 fl.

***

Moștenire de milióne. Deunăḑile a sositŭ în Ruma, precum spune „Nar. Nov.", o comisiune din România, ca sĕ cerceteze după moștenitorii unui milionarŭ mortŭ în România, anume Timoteu Georgijevicĭ. Acesta a lăsatŭ, se ḑice, o avere de 4 milióne banĭ gata și o mare proprietate. Ca moștenitorĭ suntŭ instituițĭ prin testamentŭ o fiică ilegitimă a testatorului și rudele lui din Ruma. Comisiunea cu ajutorulŭ adv. Dr. Bogdanovicĭ a rĕscolitŭ archiva orășenéscă ca sĕ pótă stabili lista urmașilorŭ, dér înzadarŭ. In fine ĭi succese diurnistului Mateiu Valeticĭ sĕ dea de urma testatorului. Inainte cu 112 anĭ trăia în Ruma unŭ órecare Timoteu Georgijevicĭ și poseda $^1/_8$ sesiune urbarială pămêntŭ. In urma acestei descoperirĭ s'a pututŭ stabili lista urmașilorŭ și Dr. Bogdanovicĭ se va duce în numele lorŭ în România, ca sĕ reguleze afacerea.

***

Inteligința română din Clușiu invită la petrecerea de veră împreunată cu representare teatrală de diletanțĭ, ce o va arangia în favorulŭ proiectatei reuniunĭ a femeilorŭ române din Clușiu și jurŭ în 5 Maiu st. n. 1889, în „Lumea nouă" („Uj világ".) Inceputulŭ precisŭ la 7 óre séra. Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: Președintele: Dr. Aureliu Isacŭ, advocatŭ. Secretariulŭ: Ioanŭ R. Cherecheșiu, jur. abs. Cassariulŭ: Alexandru Halița, stud. fil. Controlorulŭ: Cassiu Maniu, stud. jur. Prețulŭ întrărei: 1 fl. 50 cr. de persónă; 4 fl. de familia din 3 membri, ér pentru ceilalțĭ de fiecare 1 fl. Bilete se potŭ procura, pe lângă arătarea acestui învitatorŭ, în 4 și 5 Maiu în localitatea casinei române din Clușiu (strada „bel-szén" Nr. 6) — dela 10—12 și dela 2—4 óre, și în séra petrecerei la cassă. Ofertele marinimóse, precum și suprasolvirile se vorŭ cuita cu mulțumită pe cale ḑiaristică. Programa: I. *Pentru ochii lumei*, seu cum se îmbată lumea cu apă rece. Comediă în douĕ acte. Localisată după Labiche de Virg. Onițiu. Persóne: Razianu, fostŭ cofetarŭ, d. Dr. Iosifŭ Farcașiu. Blanca soția lui, d-șóra Iustina Galŭ. Cornelŭ fiulŭ lorŭ, d. Al. A. Epureanu. Melinescu, medicŭ fără paciențĭ, d. Victorŭ Mihu. Constanța, soția lui d-șóra, Cornelia Popŭ. Emilia, fiica lorŭ, d-șóra Marița Nasta. Stefanŭ Calinu, negutătorŭ de lemne, d. Vasiliu Janza. Berta, cameriéră la Razianu, d-șóra Aurelia Galea. Ana, cameriéră, la Melinescu d-șóra Leontina Popŭ. Sofia, bucătăréssă la Melinescu, d-șóra Virginia Popŭ. Unŭ tapesierŭ, d. Pompiliu Danŭ. Unŭ servitorŭ, d. Iacobŭ Făgărășanŭ. Unŭ vênătorŭ, Alesandru Bohațelŭ. Unŭ harapŭ, Romulŭ Roșescu. Unŭ bucătarŭ, Aureliu Olteanu. — II. *Creditorii.* Comediă într'unŭ actŭ, de V. Alexandri. Persóne: Alecu Verișianu, actorŭ d. Valeriu Albui. D-na Aglae, actriță d-șóra Elisa Nasta. Tachi Javrescu, d. Florianŭ Munteanu. Unŭ croitorŭ francesŭ, d. Ioanŭ Comșia. Unŭ ciobotarŭ, nemțŭ, d. Alexandru Bohațelŭ. Unŭ cofetarŭ, grecŭ, Pompiliu Danŭ. Unŭ zarafŭ, jidovŭ, Victorŭ Colcerŭ. Unŭ tutungiu armenŭ, Clemente Barbulŭ. Unŭ droscarŭ lipovanŭ, Simeonŭ Tamașiu. Unŭ feciorŭ, * * *. III. Jocŭ.

Englesii despre esposiția dela Parisŭ.

Lucrările pentru esposiția dela Parisŭ suntŭ aprópe pe isprăvite. In presentŭ se urméză cu cea mai mare activitate a face câtŭ mai splendide tóte palaturile și chioscurile esposiției.

Ĕtă ce i-se scrie în acéstă privință ḑiarului englesŭ „Pall Mall Gazette":

„Esposiția din anulŭ acesta va fi cea mai colosală și mai estraordinară din tóte câte s'au făcutŭ vr'odată pe lume. Numai astfelŭ își póte cineva da sémă despre lucrările uriașe și iuțela cu care aceste se urméză, decă visitéză și privesce ceea ce se lucréză în presentŭ la Parisŭ.

„Francesilorŭ le place sĕ facă lucrurĭ marĭ, estraordinare. Acésta mai multŭ au dovedit'o acum cu aranjarea esposiției. In adevĕrŭ se și pricepŭ la așa ceva.

„Esposiția făcută pentru aniversarea revoluției din 1789 este o adevĕrată minune în raportŭ cu esposițiile ce le-am arangiatŭ noi englesii, și mai alesŭ față de aceea din Kennsingtonŭ, care era o adevĕrată batjocură.

„Francesii n'au cruțatŭ nicĭ banii, nicĭ osteněla. Nu pătimescŭ de bóla caliciei. Ș'apoi artiștĭ în tótă puterea cuvêntului: până și'n cea din urmă bucată de ferŭ se póte vedea, că ea a fost lucrată cu gustŭ și artă. Resultatulŭ însĕ este și elŭ mare și de natură a înfățișa pe Francesĭ ca pe cei mai activĭ și mai cu gustŭ poporŭ în lume, și care decă odată își propunŭ ceva, apoi dau și trupŭ și sufletŭ ideii lorŭ.

„De sigurŭ că decă evenimente politice furtunóse nu se vorŭ ivi pe orisontulŭ Europei, întrega lume civilisată se va grăbi la Parisŭ se vadă acestŭ orașŭ, care este celŭ mai frumosŭ din lume și acea esposițiune, care e o adevĕrată minune.

După ce corespondentulŭ numitului ḑiarŭ descrie minunățiile Parisului și insistă cu deosebire asupra turnului Eiffel și asupra paviliónelorŭ fantaste ale Anamului, Tonking, Cochinchina, Kambodsa, Tunis și Algir, se oduresce asupra halei în care se vorŭ espune totŭ felulŭ de mașinĭ, lucrărĭ de artă mecanică, ḑice că acéstă hală este totŭ atâtŭ de minunată și de măréță, ca turnulŭ Eiffel. Este atâtŭ de mare, încâtŭ nu este o sală mai imensă în lume, s'ar putea arangia în interiorulŭ ei adevĕrate alergărĭ de caĭ.

Corespondența „Gaz. Trans."

Din Câmpiă, 26 Aprilie 1889.

Sinodulŭ protopopescŭ gr.-cat. alŭ tractului Cojocnei.

Miercurĭ în 24 Aprilie n. c. s'a ținutŭ în comuna Juculŭ nobilŭ sinodulŭ protopopescŭ gr.-cat. alŭ tractului Coșiocnei în care sub presidiulŭ simpaticului și zelosului nostru domnŭ protopopŭ Ioanŭ Hossu s'au pertractatŭ următórele obiecte:

Mai întêiu se luă spre plăcută sciință marinimosulŭ darŭ alŭ Escelenței Sale Prea Sânțitului Domnŭ Metropolitŭ Dr. Vancea, prin care se îndură prea grațiosŭ a da impulsŭ la întemeiarea unui nou fond pentru preoții invaliḑĭ dăruindŭ însușĭ mai întêiu frumósa sumă de 5000 fl. v. a. In privința acésta se decide:

1. Sinodulŭ mai întêiu aduce omagială și ferbinte mulțămită Escelenței Sale pentru noulŭ sacrificiu depusŭ pe altarulŭ bisericei nóstre românescĭ și în specialŭ a preoțilorŭ deficiențĭ.

2. Decide cu unanimitate a contribui la sporirea acestui fondŭ fiă-care preotŭ celŭ puținŭ câte 5 fl. pe anŭ în totŭ timpulŭ câtŭ va fi în stare a servi la Altarulŭ Domnului, rugândŭ totodată pe Escelența Sa ca sĕ se îndure a contopi noua fundațiune a preoțilorŭ cu fundațiunea esistentă deja pentru acelaș scopŭ.

3. Statutele pentru fondulŭ Cultului alŭ tractului Coșiocnei fiindŭ deja aprobate de către Escelența Sa, se purcede la constituirea oficialilorŭ. Anume în sensulŭ statutelorŭ presidiulŭ îlŭ are protopopulŭ tractului; s'a alesŭ vicepreședinte Teodorŭ Iulianŭ, parochŭ în Frata; casarŭ Aureliu Poruțiu, parochŭ în Dezmirŭ; notarŭ Dionisiu Morariu, parochŭ în Juriulŭ de Câmpiă, și bibliotecarŭ Ioanŭ Peteanŭ, cooperatore în Juculŭ-nobilŭ.

4. De notarŭ tractualŭ în loculŭ rĕpausatului preotŭ N. Cosma s'a alesŭ Dionisiu Morariu, parochulŭ Juriului de Câmpiă.

Observŭ în fine, că și de astă dată sinodulŭ nostru protopopescŭ, pe lângă tótă greutatea comunicațiunei, a fostŭ fórte cercetatŭ. Tóte hotărîrile s'au adusŭ în armoniă și bună înțelegere. Atât la deschiderea, câtŭ și la închiderea sinodului cei de față au rĕspunsŭ la frumósele vorbirĭ ale iubitului nostru protopopŭ cu sincere urărĭ de „sĕ trăéscă."

Ne întrunirămŭ după acésta la o masă comună în casele d-lui preotŭ localŭ I. Peteanŭ, care n'a pregetatŭ a face totŭ posibilulŭ pentru mulțumirea ospețilorŭ sĕi, prin ceea ce șĭ-a și câștigatŭ deplina nóstră satisfacțiune.

Unŭ preotŭ.

Literatură.

In editura „Cancelariei Negruțiu" din Gherla a eșitŭ de sub tiparŭ **Biografia canonicului Ioanŭ Fekete Negruțiu,** după acte și scrisorĭ originale de V. Gr. *Borgovanŭ*, profesorŭ. Formatŭ mare 8^0 de 75 pag. Pe pag. primă a acestei interesante broșurĭ — care conține importante date pentru istoria nóstră națională și în specialŭ pentru istoria bisericei românescĭ unite, — se află portretulŭ multŭ regretatului canonicŭ Negruțiu, ale căruia fapte și activitate stau în strînsă legătură cu istoria nóstră națională și bisericéscă; de aceea biografia lui, în modulŭ cum o aflămŭ scrisă aci, va interesa de sigurŭ pe toțĭ aceia, carĭ iciu sĕ se însuflețéscă pentru memoria scumpă a luptătorilorŭ de odinióră ai poporului românŭ. In partea ultimă se află și cuvêntarea funebrală, rostită de d-lŭ Dr. Al. Grama cu ocasiunea îmormêntărei canonicului Negruțŭ, precum și o scurtă descriere a îmormêntărei.

Industria vermilorŭ de mătase.

O broșură întitulată: „Notițe asupra vermilorŭ de mătase" s'a distribuitŭ de Administrația Domeniului Corónei în tóte comunele rurale din România. Broșura, pe lângă materia importantă, despre care trateză, conține și o prefață a d-lui *Ioanŭ Kalinderu*, care fiindŭ de mare interesŭ o lăsămŭ sĕ urmeze:

Producțiunea agricolă este principalulŭ isvorŭ de bogăția alŭ țĕrei nóstre. Cu acésta nu voimŭ sĕ ḑicemŭ, că nu trebue sĕ ne ocupămŭ și de alte meserii; nu voimŭ sĕ ḑicemŭ ca sĕ ne mărginimŭ a produce numai grâne, ér lucrurile fabricate sĕ le cumpĕrămŭ tóte din afară. Ca sĕ putemŭ ajunge la deplină independință economică, după cum, după gloriόse lupte pe câmpiile Bulgariei, amŭ ajunsŭ la cea politică, este de lipsă ca pe trunchiulŭ solidŭ alŭ agriculturei sĕ altoimŭ industriile agricole și micele industrii domestice, menite a produce obiectele trebuinciόse clasei rurale, cea mai numĕrósă în țéra nóstră, s'au introdusŭ aprópe și se vorŭ introduce pe tóte domeniile Corónei. Insĕ una din aceste industrii, care are mai multă legătură cu agricultura, este și crescerea vermilorŭ de mătase sĕu producțiunea mătasei.

Ea este una din cele mai bănόse și ținuturĭ întregĭ din Franța și Italia își datorescŭ starea lorŭ înfloritóre numai crescerei vermilorŭ de mătase. Mătasea are multe întrebuințărĭ, care o facŭ sĕ fiă una din materiile cele mai căutate și mai bine plătite.

La noi în țéră crescerea vermilorŭ de mătase încă este de multŭ timpŭ cunoscută. Țesĕturile ce facŭ țĕrancele din borangicŭ au o origine destulŭ de vechiă. Nu este dér aci vorba de a întroduce în țéră o industriă nouĕ, necunoscută femeilorŭ dela țéră, ci numai de a desvolta crescerea vermilorŭ de mătase, care merită mai multă îngrijire.

Incă dela anulŭ 1849 într'o carte întitulată: „Invĕțăturĭ pentru prăsirea duzilorŭ și crescerea gândacilorŭ de mătase" rĕposatulŭ Petru Poenaru da nisce instrucțiunĭ complete și prețióse, care probéză, că se aprețiau de pe atuncĭ folósele însemnate ale producțiunei mătasei.

Cu tótă impulsiunea morală ce se da acestei producțiunĭ pentru a-i favorisa lățirea, ea a rĕmasŭ aprópe staționară până către anulŭ 1852.

Pe la anulŭ 1845 a apărutŭ pentru prima óră în Franţa şi în Italia bóla vermilorŭ de mătase. Ea se întindea totŭ mai multŭ pe fiecare anŭ ce trecea şi causa pagube însemnate crescĕtorilorŭ de vermĭ de mătase.

Ca sĕ se înlăture pagubele produse de bóla ce bântuia vermii, cea dintêiu ideiă ce li-a venitŭ crescĕtorilorŭ francesĭ şi italienĭ a fostŭ sĕ schimbe semênţa de vermĭ de mătase, sĕ caute a aduce sĕmênţa din alte ţĕrĭ.

Cum la noi în ţéră nicĭ nu se cunósce de locŭ acéstă bólă, semênţa produsă în Muntenia şi în Moldova era fórte căutată şi scumpŭ plătită. In urma preţurilorŭ fórte marĭ, cu care Francesii şi Italienii plătiau semênţa românéscă de vermĭ de mătase, spre a putè continua la ei acéstă bănósă industriă a mătasei, crescerea vermilorŭ de mătase a luatŭ la noi în ţéră o desvoltare ne mai pomenită. Nu numai ţĕrancele, dér chiar damele din clasele avute se îndeletniciau cu crescerea vermilorŭ de mătase, în specialŭ pentru a produce semênţă. Numai în felulŭ acesta ne putemŭ esplica suma însemnată de 100,000 galbenĭ s'au peste unŭ milionŭ şi 282 de mii de lei ce au intratŭ numai în Moldova pentru semênţă de vermĭ în 1861, după cum relatéză diarulŭ „Le Courier de Bucarest" de pe atuncĭ. In anulŭ 1862 s'a vêndutŭ în străinĕtate un totalŭ de 3,700,000 l. vechĭ, la 1862 acéstă sumă s'a ridicatŭ la 9,818,046.(1)

Crescerea vermilorŭ fiindŭ stimulată prin buna căutare a semênţei de către Francesĭ si Italienĭ, guvernulŭ de pe atuncĭ (pe la 1852) a căutatŭ sĕ încuragieze şi sĕ propage acéstă frumósă industriă, înfiinţândŭ o vastă pepinieră de duzĭ la şcóla de agricultură dela Pantelimonŭ, pentru ca de aci sĕ se respândéscă duzii în tótă ţéra. Pepiniera de duzĭ dela şsóla dela Pantelimonŭ a avutŭ o înrîurire din cele mai fericite asupra prosperărei crescerei vermilorŭ de mătase şi guvernulŭ hotărîse înfiinţarea mai multorŭ pepiniere analóge.

Pe la 1866, crescerea vermilorŭ de mătase a începutŭ ér a decădé. Speculanţii necinstiţĭ întroducêndŭ în ţéră semênţă străină şi bolnavă, spre a o vinde în străinătate cu preţŭ mare ca semênţă românéscă, nu numai că au discreditatŭ justa reputaţiune a semênţei din ţera nóstră, dér au întrodusŭ cu ea şi bóla.

Sĕmênţa românéscă nu mai era căutată şi crescerea vermilorŭ de mĕtase a scădutŭ, aşa că putemŭ dice că astădĭ ţĕranii crescŭ vermii nu pentru a'şĭ crea unŭ venitŭ, ci numai pentru a produce borangiculŭ trebuinciosŭ casei lorŭ. Obiceiulŭ de a cresce vermii mai există la noi în ţéră, dér din nenorocire este puţinŭ lăţitŭ.

Cu tóte acestea, crescerea vermilorŭ de mĕtase pe o scară mai întinsă ar putea deveni unŭ isvorŭ însemnatŭ de venitur̆ pentru sătenii nostri. Suntŭ puţine industrii aşa de uşóre ca crescerea vermilorŭ de mĕtase şi care se póta exercita cu mai multŭ succesŭ de către femeile dela ţéră. Orĭ ce ţĕranŭ, care are o încăpere, unŭ şopro nŭ curatŭ póte sĕ se îndeletnicéscă cu producerea mătasei. Câţĭva duzĭ în curte şi în grădină, dau destulă frundă pentru hrana vermilorŭ.

Fără a împedeca celelalte lucrărĭ agricole ale sătenilorŭ, vermii de mĕtasă se potŭ cresce cu înlesnire; dela clocirea sĕmênţei şi pănă la culegerea gogoşilorŭ nu trebue mai multŭ de 7 sĕptĕmânĭ, timpŭ mai scurtŭ decâtŭ pentru orĭ-ce altă cultură. Copiii incapabilĭ pentru alte muncĭ şi femeile potŭ culege jucându-se frunda duzilorŭ spre a-o da ca hrană vermilorŭ. Aci nu este nicĭ o muncă grea, numai îngrijirea sĕ fiă bună. Credemŭ dér că este de datoria tuturorŭ, ce dorescŭ binele săteanulni şi sporirea bogăţiei generale a ţĕrii de a căuta tóte mijlócele posibile pentru a rĕspândi şi încuragia crescerea vermilorŭ de mĕtase.

Mijlócele, carĭ ni-se parŭ mai nemerite pentru ajungerea acestui scopŭ, suntŭ: rĕspândirea dudilorŭ în ţéră, încurajarea sătenilorŭ care se distingŭ în buna îngrijire a vermilorŭ prin prime date în banĭ, şi rĕspândirea cunoscinţelorŭ solide asupra modului de crescere.

Pentru rĕspândirea dudilorŭ ministerulŭ agriculturei are şi acum mai multe pepiniere bune la şcóla centrală de agricultură şi silvicultură dela Ferestrău, şi pe la pepinierile forestiere. Pentru acelaşĭ scopŭ a înfiinţatŭ şi administraţiunea Domeniilorŭ Corónei pepiniere şi a făcutŭ plantaţiunĭ pe moşiile Dobrovĕţŭ şi Gerghiţa. Remâne numai a se găsi modŭ practicŭ de a se distribui sătenilorŭ.

Primele în banĭ se potŭ da de guvernŭ şi de judeţe.

Câtŭ pentru respândirea cunoscinţelorŭ relative la îngrijirea raţională a vermilorŭ de mătase, pe lângă opulŭ citatŭ alŭ rĕposatului Petru Poenaru din 1849, în timpulŭ când crescerea lorŭ era în flóre, adecă dela 1852—1866, au apărutŭ numĕróse publicaţiunĭ în diarele speciale ale d-lorŭ P. S. Aurelianŭ şi P. Buescu; ér în anulŭ 1886, d. Antonescu Remuşŭ a publicatŭ unŭ tratatŭ complectŭ asupra crescerei vermilorŭ de mătase. Date privitore la acéstă ramură la noi se găsescŭ si în memoriulŭ d-lui inspectorŭ Radianŭ asupra învĕţămêntului agriculturei (1886).

Multe din escelintele publicaţiunĭ susŭ amintite suntŭ séu prea voluminóse, séu nu se mai găsescŭ cu înlesnire în comerciu, séu în fine cuprindŭ termenĭ prea scienţificĭ, c re nu ar putè fi înţeleşĭ de sătenii ce sciu citi.

Ca sĕ se umple acéstă lacună administraţia Domeniului Corónei a făcutŭ sĕ se traducă cu încuviinţarea autorului, d. Marius Galfard, sericicultorŭ renumitŭ la Oraison [Francia], micile notiţe ce urmézá asupra crescerei vermilorŭ de mătase şi a bólelorŭ lorŭ. In partea relativă la crescere s'au înlăturatŭ tóte cuvintele ce nu ar putè fi înţelese de sătenĭ. Spre a fi mai lămurite explicaţiile, s'a adausŭ în textŭ, de câte orĭ a fostŭ trebuinţă, representaţiunĭ figurate.

Acéstă mică cărticică a fostŭ fórte căutată în Franţa, şi speră că va fi bine primită şi de sătenii noştri, a cărorŭ bună-stare este dorinţa stăruitóre şi de căpetenia a Auguştilorŭ noştri Suveranĭ.

(1) Cifrele acestea suntŭ luate din Notiţa lucrată pentru esposiţiunea universală dela Parisŭ, din anulŭ 1867 de P. S. Aurelianŭ şi Al. Odobescu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS"

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Bucurescĭ, 30 Aprilie. Poporaţiunea face marĭ pregătirĭ pentru primirea succesorului la tronŭ a prinţului Ferdinand, care va sosì mâne.

Belgradŭ, 30 Aprilie. Persónele, carĭ au fostŭ condamnate dela 1866 încóce pentru crima de înaltă trădare, fură tóte agraţiate.

Parisŭ, 30 Aprilie. Ambasadorulŭ României a notificatŭ preşedintelui republicei succesiunea la tronŭ cerêndŭ şi recunóscerea prinţului Ferdinandŭ de Hohenzollernŭ.

Berlinŭ, 30 Aprilie. La deschiderea esposiţiei pentru ajutorarea muncitorilorŭ în casŭ de nenorocirĭ, ce se va face adĭ, se aştéptă o importantă vorbire a împĕratului asupra cestiunei lucrătorilorŭ. Insulele Samoace dice, că vorŭ fi neutralisate.

Haaga, 30 Aprilie. In curêndŭ se va aduce în parlamentŭ propunerea ca regenţa sĕ înceteze éraşĭ.

Timişóra, 30 Aprilie. Timişulŭ şi Bega crescŭ repede.

Panciova, 30 Aprilie. Dunărea cresce érăşĭ cu mare repedĭciune. Lucrările de apĕrare se continuă di şi nópte.

DIVERSE.

Din espediţiunea lui Stanley. In şedinţa dela 8 l. c. a societăţii geografice din Londra s'a cetitŭ o interesantă scrisóre a lui Stanley, descriindŭ între altele şi modulŭ de luptă alŭ sĕlbaticilorŭ africanĭ, carĭ pentru a împedeca întrarea în ţéră a europenilorŭ, făceau găurĭ în drumŭ; găurile le umpleau apoi cu petri orĭ cu olane ascuţite, pe care le acoperiau cu muschĭ de arborĭ. Se înţelege, că cei din escorta lui Stanley, care erau fără cisme, se răniau gravŭ, şi Stanley povestesce, cum în prima di a călĕtoriei sale 10 din ómenii lui s'au bolnăviţŭ de picióre. Stanley mai spune, că plantele ce crescŭ în valea fluviului Arvini suntŭ de o mărime colosală; pe malurile fluviului se găsescŭ grămedĭ de scoicĭ de stridii, în aerŭ fluturĭ şi alte insecte de o marime neobicĭnuită. Timpulŭ acolo este plăcutŭ. Diminéţa mai totdéuna este céţă şi sórele abia pe la órele 11 se póte vedé. Poporaţiunea indigenă sufere mereu de fóme. Africanii de acolo suntŭ mincinoşĭ şi şireţĭ. Unulŭ dintre ei l'a înşelatŭ grozavŭ pe bietulŭ Stanley spunêndu-i, că spre sudŭ de Vandeja se află unŭ lacŭ numitŭ Mumana, şi i-a descrisŭ într'unŭ modŭ câtŭ se póte de viu întrega împregiurime a lacului. Stanley a plecatŭ sĕ-lŭ vadă. Douĕ dile însĕ a umblatŭ zadarnicŭ, căcĭ de lacŭ nicĭ pomenire. Elŭ nu esista decâtŭ în fantasia Africanului. Stanley mai istorisesce, că indigenii îşĭ facŭ otrava, cu care ungŭ săgeţile lorŭ, din nisce furnicĭ marĭ roşii, pe carĭ le piséză şi făina o amestecă cu oleu.

Uniforme pentru soţiile oficerilorŭ. In „Katonai Lapok" unŭ oficerŭ vine cu o ideiă caracteristică. Propune ca din consideraţiunĭ de economiă, sĕ pórte şi soţiile oficerilorŭ uniforme, avêndŭ ca şi bărbaţii lorŭ, una de tóte dilele şi alta de gală. Fusta rochiei sĕ fiă înainte întinsă, fără creţe, ér îndĕrĕtŭ cu creţe dese; turnura înaltă e eschisă. Jacheta [roculŭ] sĕ fiă josŭ gernisit cu o făşiă de postavŭ roşu ca mantalele oficerescĭ; talia încinsă cu o cingĕtóre. Véra ar fi de recomandatŭ o cuşmă (şapcă) de paie florentine, érna de postavŭ. Uniforma de gală ar fi ca cea obicĭnuită, numai câtŭ şi fusta rochiei cusută cu florĭ de şinorŭ (găitanurĭ), talia gătită şi pălăriă-capotŭ din mărgele orĭ dantele. Iacheta de promenadă sĕ se facă după modelulŭ atilei soldăţescĭ cu găitanurĭ. Ca podóbă cercei, o braţletă de aurŭ îngustă şi unŭ césornicŭ cu şinorŭ negru. Colórea hainelorŭ ar rĕmâné la gustulŭ damelorŭ.

Spionŭ muscalŭ prinsŭ. Din Thorn se scrie, că acolo a pricinuitŭ o sensaţiă dintre cele mai marĭ arestarea unui înalt oficerŭ rusŭ, pentru că s'ar fi descoperitŭ că elŭ era unŭ spionŭ. Se crede că arestatulŭ, care a fostŭ prinsŭ în fortulŭ No. 4, este celŭ puţinŭ locotenentŭ colonelŭ în armata rusă, de óre-ce din hârtiile, desemnurile şi alte notiţe, ce s'au găsitŭ la elŭ, se póte vedea că elŭ scie fórte multŭ din arta militară şi are o esperienţă minunată pe acestŭ terenŭ. Comandamentulŭ Thornului, (din Prusia polonă, districtulŭ Marienburg) deja bănuia de multŭ că cineva spionéză acolo, şi d'aceea poliţia şi autorităţile militare şĭ-au datŭ cele mai marĭ silinţe pentru a descoperi pe spionŭ, care pentru a nu fi recunoscutŭ îşĭ schimbase barba; elŭ fusese descrisŭ când a intratŭ în districtŭ, şi nu se scia unde a peritŭ. Când a fostŭ găsitŭ la fortŭ luândŭ notiţe, purta o haină fină civilă. Se crede că elŭ va fi condamnatŭ de autorităţile germane orĭ că incidentulŭ va aduce după sine óre carĭ esplicărĭ diplomatice.

Neguşulŭ. In urma unorŭ scirĭ sosite de pe câmpulŭ de rĕsboiu, se desminte vestea rĕspândită despre mórtea Neguşului. Cu tóte că pressa oficiósă italiană scrie, că elŭ nu mai este între cei vii, ómenĭ carĭ cunoscŭ bine relaţiile din Africa se îndoescŭ de acésta. Şi asta cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ doctorulŭ Traversi, italianŭ, care a fostŭ cincĭ anĭ de dile ataşatŭ pe lângă regele Menelic, şi care a sositŭ acum de curêndŭ din Africa, a declaratŭ că elŭ nu crede că Neguşulŭ sĕ fi muritŭ. Ş'apoi totŭ acestŭ lucru 'i se mai telegrafiază şi „Gazetei Piemontului." Acelaşŭ lucru îlŭ spune şi călĕtorulŭ Corazzini, care s'a întorsŭ acum de curêndŭ din Alexandria şi care spune, că Neguşulŭ este numai rănitŭ şi nu mortŭ.

O tragi-comediă. Foile vienese se ocupă de tragi-comedia unui proprietarŭ de case din capitala Austriei. Bĕtrânulŭ proprietarŭ face curte unei cântăreţe de cafenea, numită Erva. Gurile rele vorbescŭ şi mai multŭ chiar, ele spuneau, că bĕtrânulŭ nu numai face curte purŭ şi timplu, ci că ar cheltuì banĭ mulţĭ cu frumósa şi tînĕra cochetă. Unŭ binevoitorŭ alŭ familiei proprietarului însciinţă despre acésta pe fiulŭ acestuia. Fiulŭ arătà scrisórea tatălui sĕu şi acésta nu avù încătrău trebuì sĕ mărturiséscă, că este adevĕratŭ ceea ce se scria şi vorbea. Făgăduise însĕ fiului sĕu, că de aci încolo va fi mai puţinŭ galantŭ în ceea ce privesce darurile date frumósei cântăreţe. Peste puţinŭ primì apoi o scrisóre însuşĭ bĕtrânulŭ în care acelaşŭ binevoitorŭ alŭ familiei îi scria, că frumósa lui cântăréţă se iubesce şi cu altulŭ, şi-i spuse chiar óra în care, de va cerceta-o, se va convinge despre infidelitatea ei. Bĕtrânului nu-i trebuì mai multŭ. Se şi duse acolo şi găsì uşa încuiată. Bătù. Cântăreţa deschise numai într'unŭ târdiu şi când bĕtrânulŭ începù sĕ facă gură, că ce caută la ea tînĕrulŭ pe care'lŭ găsì aci, ea îlŭ dete afară. Bĕtrânului acéstă imprejurare îi făcù atâtŭ de mare şi penibilă impresiă, încâtŭ alergà dreptŭ la unŭ armurierŭ, cumpărà unŭ revolverŭ şi eşindŭ afară din oraşŭ, trase asupra sa. Glonţulŭ nu l'a nimeritŭ însĕ bine, şi astfelŭ e probabilŭ, că dênsulŭ va scăpa de mórte şi că se va lăsa apoi şi de dragoste, care la bĕtrâneţă, de, nu mai merge.

Necrologŭ.

Alexandru Tulia, parochŭ gr.-or. în Câmpurĭ, membru al Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, membru alŭ sinodului, comitetului şi scaunului protopresbiteralŭ, în urma unei suferinţe în aprindere de plumânĭ, astădĭ la 1 oră dupa amédĭ, în flórea vieţii, de 32 de anĭ, după o scurtă viéţă vĕduvéscă de 7 sĕptĕmânĭ, şĭ-a datŭ blândulŭ sufletŭ în mânile Creatorului. Cu inima sdrobită de durere, în numele lorŭ, alŭ rudeniilorŭ şi alŭ nenumĕraţilorŭ amicĭ o aduc acésta la cunoscinţă jalnicii subsemnaţĭ. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului defunctŭ s'au ridicatŭ Miercurĭ în 22 Martie st. v. (3 Aprilie st. n.) din locŭinţa sa la 1 oră p. m. şi s'au depusŭ spre eternă odichnă în cimiterulŭ bisericei gr.-or. din Gurasada.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Teofilu Tulia, notarŭ cercualŭ, ca frate. *Susana Tulia* născ. *Bogdanŭ* ca mamă. *Emilianu Tulia* ca fiu minorenŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 30 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vênd.	9.42
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.48
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.74
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.74
Galbinĭ	„	5.58	„	5.69
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	126.—	„	127—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.30
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	96.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	143.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.75
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	144.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	130.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.35
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.05
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	114.80
Acţiunile băncei austro-ungare - -	890.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	310.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	299.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.64
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.47½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.42½
Londra 10 Livressterlinge - - - - -	119.55

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Niculae Ciurcu** şi **Adolf Albrecht.**

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“.

Comptulŭ încheiatŭ alŭ secţiunei I-e pro 1888.

Venituri.	fl.	cr.
Fondulŭ de premii din anulŭ 1887. . . .	12221	30
Premii după detragerea stornilorŭ	86983	25
Tacse după detragerea stornilorŭ	7574	62
Reservă pentru daune ex 1887.	765	52
Venituri diverse	572	13
	108117	12

Eşiri.	fl.	cr.
Premii pentru reasigurare . . .	22090	52
Salare, spese, timbre, tipărituri, spese de călětorie, dare etc.	17105	90
Tacse de timbre şi contribuţie .	1631	98
Amort. de mobilii fl. 130.36 cr. Amortisare din spesele de întemeiare „ 822.83 „ Amortisare din pretensiune dubióse „ 148.13 „	1101	32
Interese după obligaţiunile fondului de întemeiare	3348	—
Reservă de premii	13028	31
Daune plătite detr. part. reasigur.	41963	14
Provisiuni	6419	29
Subvenţiuni la soc. de pompieri	95	22
Subvenţiuni pentru fondulŭ de pensiune	276	57
Reservă pentru daune pendente	538	20
Escedentŭ	518	67
	108117	12

Comptul incheiatŭ alŭ secţiunei II-a pro 1888.

Venituri	fl.	cr.
Fondulŭ de premii din anulŭ 1887	207864	39
Transportulŭ premielorŭ din anulŭ 1887.	7284	30
Premii după detragerea storniilorŭ	87141	46
Tacse după detragerea storniilorŭ	2722	45
Casuri de mórte insinuate ex 1887.	2460	10
Tacse de administrare dela tontine, arvune precludate etc.	535	13
Interese şi venite dela casa proprie etc.	9160	16
	317167	99

Eşiri.	fl.	cr.
Sume asigur. plătite fl. 48186.51 cr Reser. pentru casuri de mórte insinuate „ 500.— „ Plătiri pentru tontine contra asigur. „ 80.— „	48766	51
Sume pentru zestre asigur. plătite	8000	—
Sume plătite pentru asigurări de viéţă la ajungerea etăţii ficsate	1000	—
Premii de reasigurare	613	24
Prcvis. de acuisiţiune fl. 425.39 cr Amort. din prov. capit. 3833.67 cr	4259	06
Provisiuni de incassare. . . .	2563	58
Salare, spese, timbre, tipărituri, dare, spese de călětorie, porti, inserate etc.	16959	20
Timbre şi contribuţie	1694	02
Reparatura cassei.	241	—
Poliţe rescumpěrate	3429	67
Premii rebonificate	292	49
Amortis. din mobili fl. 130.36 cr. Amortis. din spesele de întemeiare . . „ 822,83 cr. Amortis. de pretensiuni dubióse . . „ 148.13 „	1101	32
Subvenţiune pentru fondulŭ de pensiune	276	57
Onorare medicale.	1179	14
Interese după obligaţiunile fondului de întemeiare	3348	—
Fondulŭ de premii pro 1889. .	216304	64
Transportŭ de premie pro 1889	6814	16
Escedentŭ pro 1888.	325	39
	317167	99

Bilanţŭ în 31 Decemvrie 1888.

Activa.					fl.	cr.
Obligaţiuni needate					190800	—
fl. 20000	Prior. ale I. drumŭ de ferŭ transilv.	à fl.	98.80	fl. 19760.—		
„ 14000	$4^1/_2$% scrisuri fonc. ale institutului de creditŭ fonciarŭ ungarŭ.	à fl.	100.—	fl. 14000.—		
„ 10000	5% scrisuri fonciare ale instit. de creditŭ fonciarŭ ungarŭ	à „	101.75	„ 10175.—		
„ 6300	losuri pentru regularea Dunări . . .	à „	121.50	„ 7654.50		
„ 7200	obligaţii rurale transilvane	à „	104.—	„ 7488.—		
„ 2000	$5^1/_2$% scrisuri fonc. ale instit. fonciar din Sibiiu I. emisiune	à „	105.—	„ 2100.—		
„ 1000	6% scrisuri fonciare ale instit. fonciar din Sibiiu II. emisiune	à „	104.—	„ 1040.—		
„ 7400	6% scrisuri fonciare ale instit. fonciar din Sibiiu III. emisiune.	à „	103.—	„ 7622.—		
„ 7000	$5^1/_2$% scrisuri fonciare ale instit. fonc. din Sibiiu IV. emisiune.	à „	101.50	„ 7105.—		
„ 8000	scrisuri fonciare ale „Albinei“ . . .	à „	101.50	„ 8120.—		
„ 2600	acţii ale I. drumŭ de ferŭ transilv. .	à „	190.—	„ 2280.—		
„ 500	scrisuri fonciare ale cassei de păstrare din Sibiiu . . , ...	à „	101.50	„ 507.50		
„ 300	rentă austriacă.	à „	82.20	„ 246.60		
„ 200	rentă austriacă în argintŭ	à „	83.10	„ 166.20		
Acţii diverse				„ 1020.—	89284	80
Portofoliu de cambii					2772	84
Imprumuturi pe efecte. . . . , . . , ...					10101	41
Imprumuturi pe poliţe.					74863	29
Imprumuturi pe poliţe de tontine					4529	—
Depuneri în cassa de păstrare. . . , ... ;					172	26
Depuneri în cassa de păstrare ale fondului de pensiune					677	92
Pretensiuni la agenturi . . . . , . .					58093	—
Anticipaţiuni la inspectori şi diverşi					5026	89
Debitori diverşi					19908	11
Mobilii, table firmale şi tabliţe					11271	97
Spese de întemeiare					8255	06
Provisiuni capitalisate					57499	98
Realitatea în strada Cisnădiei No. 5					43000	—
Cassa					5890	95
					582147	48

Pasiva.		fl.	cr.
Fondulŭ de întemeiare	fl. 300000.—		
subtrăgêndu-se amortisarea	„ 9200.—	290800	—
Fondulŭ de premii secţ I.		13028	31
Fondulŭ de premii secţ II.	fl. 216304.64		
Fondulŭ de reservă pentru tontine	„ 44829.99		
Transportulŭ premielorŭ secţ. II.	„ 6814.16	267948	79
Reservă pentru casuri de mórte insinuate		500	—
Reservă pentru daune de incendiu insinuate		538	20
Interese neridicate		2481	05
Fonduri de pensiune		677	92
Escedentŭ reservatŭ din 1887		660	67
Fondulŭ de garanţă secţ I		1991	34
Fondulŭ de garanţă secţ II		2677	14
Escedentŭ secţ I. pro 1888		518	67
Escedentŭ secţ. II. pro 1888		325	39
		582147	48

Wilhelm Bruckner m. p, Dr. A. Brote m. p.

Conturile de susŭ şi bilanţulŭ s'au aflatŭ în consonanţă cu registrele respective.

Sibiiu, în 6 Aprilie 1889.

Comitetulŭ de revisiune:

C. de Hannenheim m. p. **George Mike** m. p. Dr. **Ioanŭ Nemesŭ** m. p.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédi.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 6 óre 46 minute înainte de amédi.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédi.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédi
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédi.
c) „ „ în *Săcuime* [S. Georgi]: 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.